

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองแผนงาน กลุ่มวิเทศสัมพันธ์ โทร.๕๑๒ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : cpd_pnd@cpd.go.th

ที่ กษ.๑๑๐๔/ ๔๗๕

วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง รายงานการเข้าร่วมสัมมนาเรื่อง กลไกระงับข้อพิพาทของอาเซียน และกฎสำหรับการเสนอเรื่อง
การไม่ปฏิบัติตามให้ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนตัดสิน

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

ตามที่สำนักงานการเกษตรต่างประเทศ ได้ขอเชิญกรมฯ พิจารณาเสนอชื่อผู้แทนเข้าร่วมการสัมมนา
เรื่อง กลไกระงับข้อพิพาทของอาเซียน และกฎสำหรับการเสนอเรื่องการไม่ปฏิบัติตามให้ที่ประชุมสุดยอด
อาเซียนตัดสินซึ่งกระทรวงการต่างประเทศเป็นเจ้าภาพจัดสัมมนา เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๕ ณ โรงแรม
มิราเคิล แกรนด์ ถนนวิภาวดีรังสิต และท่านอธิบดีเห็นชอบให้ผู้แทนกองแผนงานเข้าร่วมการสัมมนาดังกล่าว นั้น
การสัมมนาดังกล่าวมีการนำเสนอเกี่ยวกับพิธีสารของกฎบัตรอาเซียนและกลไกที่อาเซียนกำหนดไว้ในกรณีที่เกิด
ข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ
รัฐวิสาหกิจและเอกชน จำนวนประมาณ ๑๕๐ คน สรุปสาระสำคัญของการสัมมนามีดังนี้

การสัมมนาดังกล่าวเป็นหนึ่งในกิจกรรมการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับกฎหมายอาเซียน และ
ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการสร้างประชาคมอาเซียนที่มีประสิทธิภาพ มีกฎเกณฑ์ชัดเจน
และประชาชนเป็นศูนย์กลาง เพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘
การบรรยายในภาคเช้า นายพรชัย ด้านวิวัฒน์ รองอธิบดีกรมอาเซียน เป็นวิทยากรบรรยายในหัวข้อ
เรื่องพิธีสารของกฎบัตรอาเซียนว่าด้วยกลไกระงับข้อพิพาทของอาเซียน (Protocol to the ASEAN Charter on
Dispute Settlement Mechanisms) และกฎสำหรับการเสนอเรื่องการไม่ปฏิบัติตามให้ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน
ตัดสิน (Rules for References of Non-Compliance to the ASEAN Submit)

การบรรยายในภาคบ่าย ผู้แทนกรมอาเซียน และผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ บรรยายสรุปในหัวข้อ
สนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and Cooperation in
Southeast Asia – TAC) และพิธีสารว่าด้วยกลไกระงับข้อพิพาทของอาเซียน (ด้านเศรษฐกิจ) (ASEAN Protocol on
Enhanced ASEAN Dispute Settlement Mechanism – EDSM)

สืบเนื่องจากกฎบัตรอาเซียน ข้อ ๒๕ ได้ระบุไว้ว่า ในกรณีมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นเป็นการ
เฉพาะ ให้มีการจัดตั้งกลไกระงับข้อพิพาทที่เหมาะสม รวมถึงการอนุญาโตตุลาการสำหรับข้อพิพาทที่เกี่ยวข้อง
กับการตีความหรือการใช้กฎบัตรนี้ และตราสารอื่น ๆ จึงได้นำมาสู่การจัดทำพิธีสารของกฎบัตรอาเซียนว่าด้วย
กลไกระงับข้อพิพาท ดังนั้น อาเซียนจึงมีกลไกระงับข้อพิพาทหลัก ๓ กลไก คือ

๑. สนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and
Cooperation in Southeast Asia – TAC) เป็นสนธิสัญญาระดับแรกของอาเซียนซึ่งผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียน

/ได้ลงนาม

ริเริ่มสร้างสรรค์ มุ่งมั่นพัฒนา พัฒนาสหกรณ์

Creative Thinking Proactive Working Develop Cooperatives

ด
๓๐ ม.ค. ๕๕
๓๐ ม.ค. ๕๕
๓๐ ม.ค. ๕๕
๓๐ ม.ค. ๕๕
302015

ได้ลงนามร่วมกันเมื่อปี ๒๕๑๙ โดยเป็นกลไกระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐสมาชิก ห้ามมิให้รัฐสมาชิกคุกคามหรือใช้กำลังต่อกันและกัน หากไม่สามารถเจรจาตกลงกันได้ รัฐสมาชิกคู่กรณีอาจร่วมกันยื่นขอให้คณะมนตรีของสภาสูง (High Council) ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนระดับรัฐมนตรีของรัฐภาคีของ TAC ทั้งหมด พิจารณาเสนอแนวทางหรือมาตรการที่เหมาะสมเพื่อระงับข้อพิพาท โดยจะทำหน้าที่เป็นคนกลาง

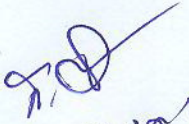
๒. พิธีสารว่าด้วยกลไกระงับข้อพิพาทของอาเซียน (ด้านเศรษฐกิจ) (ASEAN Protocol on Enhanced ASEAN Dispute Settlement Mechanism – EDSM) เป็นสนธิสัญญาที่กำหนดขึ้นฉบับแรกในปี ๒๕๓๙ และฉบับปัจจุบันเป็นฉบับที่ ๒ ได้จัดทำในปี ๒๕๔๗ หัวใจสำคัญของพิธีสาร EDSM คือ การจัดตั้งคณะพิจารณา (Panels) และองค์อุทธรณ์ (Appellate Body) ให้สอดคล้องกับกระบวนการภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO)

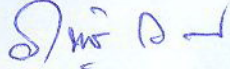
๓. พิธีสารของกฎบัตรอาเซียนว่าด้วยกลไกระงับข้อพิพาท (Protocol to the ASEAN Charter on Dispute Settlement Mechanisms – DSMP) ได้จัดทำขึ้นตามข้อ ๒๕ ของกฎบัตรอาเซียน โดยผู้นำอาเซียนได้ลงนามในพิธีสารฯ ในการประชุมผู้นำสุดยอดอาเซียนเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๓ ที่ประเทศเวียดนาม และขณะนี้อยู่ระหว่างการให้ประเทศสมาชิกให้สัตยาบันจนครบก่อนที่จะมีผลบังคับใช้ เนื้อหาสาระสำคัญของพิธีสาร คือ การส่งเสริมให้รัฐคู่กรณีระงับข้อพิพาทโดยวิธีปรึกษาหารือเป็นอันดับแรก หากไม่ประสบผลสำเร็จจึงอาจใช้ออนญาโตตุลาการ แต่หากรัฐคู่กรณีฝ่ายหนึ่งปฏิเสธไม่ยอมใช้วิธีอนญาโตตุลาการ พิธีสารฯ ก็ให้สิทธิรัฐอีกฝ่ายในการยื่นเรื่องขอให้คณะมนตรีประสานงานอาเซียนหรือ ASEAN Coordinating Council (ACC) ตัดสินว่าจะให้รัฐคู่กรณีใช้วิธีใดในการระงับข้อพิพาท

นอกจากการปรึกษาหารือแล้ว พิธีสารฯ ได้กำหนดวิธีระงับข้อพิพาทอื่น ๆ ไว้ ได้แก่ การใช้คนกลางที่น่าเชื่อถือ การไกล่เกลี่ย การประนีประนอม และอนญาโตตุลาการ ทั้งนี้ รัฐคู่กรณีสามารถตกลงร่วมกันที่จะเลือกใช้วิธีระงับข้อพิพาทวิธีใดวิธีหนึ่ง อย่างไรก็ตาม DSMP ยังไม่มีผลบังคับใช้ เนื่องจากต้องให้รัฐสมาชิกอาเซียนทั้งหมดให้สัตยาบันก่อน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และเห็นควรเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวให้หน่วยงานต่าง ๆ ทราบโดยทางเว็บไซต์กรมฯ เพื่อเป็นประโยชน์ในการรับทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนต่อไป

ทราบแล้ว ดำเนินการได้

31 ธ.ค. ๖๖
(นายสมชาย ชาญณรงค์กุล)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

(นายภูวนันต์ ภู นครพนม)
ผู้อำนวยการกองแผนงาน